

XXII. ORSZÁGOS ÜLÉS

1866. február 8-dikán

Szentiványi Károly elnöklete alatt.

Tárgyai: Az elnök jelentést tesz a két ház küldöttségének fogadtatásáról Ő Felségök által. A föllirati bizottság válaszföirati javaslata előterjesztetik. Gozsdu Manó és Svastics Gábor igazolatnak, Mocsonyi András szabadságot kap.

Az ülés kezdődik d. e. 11¹/₂ órakor.

Elnök: A mai ülés jegyzőkönyvét Tóth Vilmos fogja vezetni; a szólni kívánókat Ráday László gr. jegyzi fel. Következik a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.

Joannovics György jegyző *(olvassa a január 30-án tartott ülés jegyzőkönyvét.)*

Elnök: T. ház! Örömmel teljesítem kötelességemet, midőn a Császár és Király, valamint a Császárné s Királyné Ő Felségöket üdvözlő küldöttség eljárásáról, ugy szintén a küldöttségnek Ő Felségök által történt kegyes elfogadásáról teszek jelentést. A küldöttség e hó 1-ső napján délután 1 órakor jelent meg a budai várpalotában, és a nm. főrendek küldöttségével egyesülve, 1¹/₂ órakor tisztelgett a Császár és Király Ő Felségénél, 2 órakor pedig a Császárné s Királyné Ő Felségénél. Az ez alkalommal mondott beszédek, ú. m. a herczeg-primás ő eminentiája által mondott két rendbeli üdvözlő beszédet, továbbá a Császár és Király Ő Felsege kegyes válaszát, valamint a Császárné s Királyné Ő Felsege szivből eredő és szivhez szóló, fejedelmi méltósággal és benső magasztos érzéttel mondott beszédét van szerencsém a t. háznak bemutatni.

Tóth Vilmos jegyző *(fölolvassa a három beszédet, melyet a ház éljenzéssel fogad.)*

Elnök: Ezek után a küldöttség sokszoros éljenzéssel távozott.

Andrássy Gvula gr.: Méltóztatott a tisztelt ház egy 30 tagból álló választmányt kiküldeni, azon utasítással, hogy az Ő Felsege legmagasabb trónbeszédére adandó válaszfölliratra javaslatot készítsen és azt a ház elé terjessze. A választmány eljárván megbizásában, nekem, mint az általa választottelnöknek, jutott jelenleg a szerencse a választmány javaslatát a ház asztalára letenni, azon kéressel, méltóztatassanak megengedni, hogy a választmány jegyzője, Csengery Antal úr azt fölolvassa. *(Halljuk!)*

Csengery Antal előadó *(fölolvassa a válaszföllirati javaslatot, mit a ház számos tetszési nyilatkozattal kísér.)*

Elnök: A választmányoknak ezen alapos, törvényes, szép munkálata, mely mind a fejedelem mind a haza irányában egyaránt hűséget mond, kinyomtatva, még ma este, vagy legfölebb holnap a reggeli órákban az irodában le lesz téve, hol a képviselő urak átvehetik.*) Ha méltóztatnak beleegyezni, az ülés mához egy hétre elnapoltatik, *(Felkiáltások: Nagyon hosszú az idő! Helyes! helyes!)*

Most még két igazolási eset van, melyet az állandó igazolási bizottság részéről Királyi Pál képviselő úr fog előadni.

Deák Ferencz: Sokan nagyon hosszunak tartják az egy hetet; szóljanak tehát hozzá, melyik napot kívánják. *(Többen: Hétfőt!)*

Trefort Ágoston: Jól tudom, hogy ez fontos ügy, és kellő időre van szükség, mielőtt hozzá lehetni szólni; de mivel itt mégis oly kérdés tárgyalatik, melylyel évek óta foglalkozunk, azt hiszem, ha ki lesz nyomva, 48 óra alatt tökéletesen elég időnk lesz azt tanulmányozni. *(Zaj, ellenmondások.)* Én óhajtanám a tárgyalást hétfőn megkezdeni. *(Zaj, ellenmondások.)*

Elnök: Azt hiszem, e kérdés fölött hosszasan vitatkozni nem fogunk. Méltóztatassanak azok, kik mához egy hétre kívánják a tárgyalást, felállni. *(Megtörténik.)* Most méltóztatassanak felállni azok, kik hétfőre kívánják. *(Megtörténik.)* A nagy többség mához egy hétre kívánja tárgyaltatni.

Királyi Pál előadó *(olvassa az állandó igazoló bizottság jelentését Gozsdu Manó Biharmegye élesdi kerületében megválasztott képviselő választása tárgyában. A bizottság igazolást véleményez azon hozzátétellel, hogy a választás napjától számítandó 30 napig a választás ellen beérkező kérvények elfogadtassanak. Közshelyeslés.)*

Elnök: Méltóztatnak a bizottság véleményét elfogadni? *(Elfogadjuk!)* Ennélfogva Gozsdu Manó

*) Lásd az *Irományok* 9-dik számát.

igazolt képviselőnek nyilvánítottatik, azon hozzáadással, hogy a választása napjától számítandó 30 napig ellene beérkező kérvények elfogadtatnak.

Királyi Pál előadó (olvassa az állandó igazoló bizottság jelentését, Somogy megye szűk választókerülete 208 választójának azon kérvényét illetőleg, melyben Svastics Gábor ottani képviselő megválasztásának megsemmisítését kéri. A bizottság véleménye az, hogy a kérelem figyelembe nem vehető; s miután a kitűzött 30 napi határidő letelt, a föltételeken igazolandó-

nak véleményezett Svastics Gábor teljesen igazoltassék. *Közhelyeslés.*)

Elnök: Méltóztatnak elfogadni? *(Elfogadjuk!)* Ennélfogva Svastics Gábor képviselő úr az igazolt képviselők sorába fölvétetik.

Még egy tárgyról kell jelentést tennem. Mocsonyi András képviselő úr marczius 28-káig tartó kimaradhatási engedélyért folyamodott. *(Felkiáltások: Megadjuk!)*

Az ülés végződik d. u. 12³/₄ órakor.

XXIII. ORSZÁGOS ÜLÉS

1866. február 15-dikén

Szentiványi Károly elnöklete alatt.

Tárgya: A fölirati vita megkezdődik.

Az ülés kezdődik d. e. 10¹/₄ órakor.

Elnök: Az utolsó ülés jegyzőkönyve fog hitelesíttetni.

Tóth Vilmos jegyző (olvassa a febr. 8-dikai ülés jegyzőkönyvét.)

Elnök: A mai ülés jegyzőkönyvét Dimitrievics Milos fogja vezetni, a szólókat Tóth Vilmos jegyzi föl.

Napirenden van Ő Felsője a Császár és Király magas trónbeszédjére adandó válaszfelirat tárgyalása. Mindenekelőtt azonban Ő Felsőjének magas trónbeszédje lesz felolvasandó.

Joannovics György jegyző (fölbolvasa a trónbeszédet.)

Elnök: Most fel fog olvastatni a válaszfelirat kidolgozására kiküldött bizottságnak a ház elé terjesztett javaslata.

Tóth Vilmos jegyző (fölbolvasa a válaszfelirati javaslatot. — *Felkiáltások: Elfogadjuk! Elfogadjuk!*)

Bartal György: A közel multnak árnyai-
val, a jövőnek komoly színezetével szememben,
lelkemben emelem szavamat Önök előtt. *(Halljuk!)*
Uraim! Szavamat, mely gyenge önmagában és
nem nyer nyomatékot az általam elfoglalt, de kor-
látoltabb hivatalos állástól, hogysem arról a
döntő kormánykörök megállapodásaira nézve,
akár én, akár Önök magukat tájékozni képesek

lehetnénk. Mi szóra indit, ama körülmény az
egyedül, hogy önnön magamat a sokkal maga-
sabb és ép ennélfogva függetlenebb szempontra
áthelyezve, a honnét a hazának és birodalomnak
viszonyai egymás mellett áttekinthetők: felismer-
em a szirteket, melyek politikánk láthatárát elbor-
itják, a rést álló zátonyokat, miket a megsimult
felszín eltakar. Nem részletezem azokat; mert kell,
hogy figyelmünket az ép oly keskeny, mint mély
nyílás kösse le mindenekelőtt, a melyen át az Ő
Felsője által kitűzött magasztos ezél: a kedélyek
végső megnyugvása, az érdekek higgadt elemzése,
s a jogalapok megőrzése mellett mindkét félnek
önkéntes beegyezésére fektetett méltányos ki-
egyezésnek nagy műve megközelíthető.

Amaz eltűnt boldog időkben, midőn párttu-
sáink megszokott tárgyait a belreformnak egyes
kérdései képezék: országunk, nemzetünk ez arany
korának legkiválóbb hőse, a halhatatlan Széche-
nyi volt az, ki hires polemiáiban, ha jól emlék-
szem, nem egyszer figyelmeztetett bennünket az
ész és szív politikájának lényeges különbségére.
intvén, hogy kizárólag amannak szózatát köves-
sük, emennek nyugtalanító dobbanását spártai lé-
lekerővel leküzdjük. Senki inkább, mint ő, nem
tanusítá az általa föllállított szabály tökéletes kivi-
telének abszolút lehetlenségét; mert a mint emberi
lényünkben a szellemnek és anyagnak, szintugy
megvan gondolkozásunkban, még inkább pedig